

اووم درس

د اعتكاف پېژندنه

د اعتكاف لغوي معنی : اعتكاف په يو كار ته التزام او په هغې باندې تم كېدو ته وايي.

په اصطلاح كې : په مسجد يا ځوښه ځای كې د الله تعالى د رضا او د هغه د نژدېكت لپاره او سپېدل يا تم كېدل دي.

د اعتكاف ډولونه : اعتكاف لاندې درې ډولونه لري :

- ۱- **واجب اعتكاف :** چا چې پر ځان نذر كړی چې اعتكاف به كوي.
- ۲- **سنت اعتكاف :** درمضان په ورستيو لسو ورځو كې اعتكاف كول سنت دي.

- ۳- **مستحب اعتكاف :** د نذر شوي او د روژې د آخري لسو ورځو اعتكاف څخه پرته اعتكاف كول.

د اعتكاف د صحت شرطونه

۱- اسلام. ۲- تمیز. ۳- نیت. ۴- د بنهي لپاره د حیض او نفاس څخه پاکوالی. ۵- اعتكاف مسجد چي پنځه وخته لمونځ پکښي په جماعت سره اداء کيږي او بنځه به په خپل کور کي په خاص ځای کي اعتكاف کوي.

✓ د واجب اعتكاف لپاره روژه شرط او تر یوې ورځې به کم نه وي.
✓ سنت خو پخپله په رمضان کي وي او مستحب لپاره روژه شرط نه ده.

د اعتكاف ماتوونکي شیان : اعتكاف په لاندې امورو فاسديږي :

۱- د عذر پرته د مسجد څخه وتل او په دنیاوي کارونو مشغولېدل.

۲- چي بنهي ته حیض او نفاس پېښ شي.

۳- جنسي خوند او لذت اخیستل.

۴- بې هوشي او لېونتوب.

صدقۃ الفطر (سرسایه)

سرسایه هغه شی دی چې په مسلمان باندې د خپل ځان د پاکوالي په نیت د خپل مال څخه د کوچني اختر په ورځ محتاجو خلکو ته ورکوي، چې د هغه خلل جبران وشي چې د روژې په دوران کې واقع شوی وي لکه: بې گټي او د فحشاء ډکې خبرې.

د سرسایې د فرضیت دلیل:

(عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، قَالَ: «فَرَضَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زَكَاةَ الْفِطْرِ صَاعًا مِنْ تَمْرٍ، أَوْ صَاعًا مِنْ شَعِيرٍ عَلَى الْعَبْدِ وَالْحُرِّ، وَالذَّكَرِ وَالْأُنْثَى، وَالصَّغِيرِ وَالْكَبِيرِ مِنَ الْمُسْلِمِينَ، وَأَمَرَ بِهَا أَنْ تُؤَدَّى قَبْلَ خُرُوجِ النَّاسِ إِلَى الصَّلَاةِ».)

د صدقة الفطر یا سرسایي
حکمت څه دی؟

سر سایه پر چا لازمه ده : د امام ابوحنيفه رحمه الله په اند
سرسايه پر هر مسلمان لازمه ده، چي د نصاب په اندازه مال
ولري، دغه مال به د انسان د اصلي اړتياوو څخه زيات وي.

د سرسايي وخت : د کوچني اختر د ورځي د سبا راختلو پر
وخت واجبيږي.

✓ د رمضان په مياشت كي سرسايه ورکړه جايزه ده بلکي
غوره ده.

✓ د اختر د لمانځه څخه د سرسايي ورسته کول مکروه دي.

د سرسايي اندازه : نيمه پيمانه د غنمو او يا وړو او يا يوه
پيمانه د خرماؤ او وربشو، او د امام ابوحنيفه رحمه الله په
اند د دغو شيانو قيمت هم ورکولای شي.

د زکات پیژندنه

د زکات لغوي پیژندنه : زکات په لغت کې زیاتوالی، نمو او پاکوالي ته وایي. **په اصطلاح کې :** د شتمن مسلمان په مال کې د مستحقینو هغه برخه ده چې د شریعت د ټاکل شوي اندازې سره سمه ورکول کیږي. **او یا داسې یې تعریفوي :** (او هی حق واجب من مال خاص لطائفه مخصوصه)

د زکات حکم : زکات د اسلام د مهمو پنځو ارکانو څخه یو رکن دی.
✓ د زکات ورکولو سره قحط له منځه ځي په ټولنه کې ورورولي پیدا کیږي.

✓ زکات په قرآن، احادیثو او اجماع سره د نصاب په څښتن مسلمان فرض دی.

✓ ، انکار ورڅخه کفر او نه ورکول یې فسق او گناه ده.

✓ څوک چې په رضا زکات نه ورکوي دولت یې په زوره ځيني

د زکات د فرضیت دلیل : الله جل جلاله فرمایي : (وَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا)

په بل حای کې الله تعالی فرمایي : (وَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ) .

د زکات اداء کولو فضیلت : زکات د اسلام د مهمو بناء څخه یوه بناء ده.

✓ د زکات په وجه مسلمان ته ثوابونه او جنت ورکوي او د دوبرخ له اور څخه نجات ورکوي.

✓ د مؤمن بنده مال ورسره زیاتیري او شتمني یې ورسره وده کوي او د هر راز ستونزو او مشکلات څخه یې خوندي ساتي.

د زکات ارزښت : د ابوبکر صدیق رضي الله عنه ددې وینا څخه معلومیري : (وَاللَّهِ لَا قَاتِلَ مَنْ فَرَّقَ بَيْنَ الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ، فَإِنَّ الزَّكَاةَ حَقُّ الْمَالِ، وَاللَّهُ لَوْ مَنَعُونِي عَنَّا كَانُوا يُؤَدُّونَهَا إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقَاتَلْتُهُمْ عَلَى مَنَعِهَا)

د زکات فضیلت بیان کړی؟

د زکات ورکول فضائل ډیر زیات دي چې ځینی یی په لاندې ډول دي :

۱- زکات ورکول اخلاق جوړوي او مال زیاتوي : الله تعالی فرمایي :
(خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ لَهُمْ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ)

۲- زکات ورکول مال نه کموي : رسول الله (ص) فرمایي: ((ثَلَاثٌ أَقْسِمُ عَلَيْهِنَّ، وَأَحَدَتُكُمُ حَدِيثًا فَاخْفَظُوهُ» ، قَالَ: " فَأَمَّا الثَّلَاثُ الَّتِي أَقْسِمُ عَلَيْهِنَّ: فَإِنَّهُ مَا نَقَّصَ مَالَ عَبْدٍ صَدَقَةً، وَلَا ظَلِمَ عَبْدٌ بِمَظْلَمَةٍ فَيَصْبِرُ عَلَيْهَا إِلَّا زَادَهُ اللَّهُ بِهَا عِزًّا، وَلَا يَفْتَحُ عَبْدٌ بَابَ مَسْأَلَةٍ إِلَّا فَتَحَ اللَّهُ لَهُ بَابَ فَقْرٍ))

بل ځای کې الله تعالی فرمایي : (يَمَحَقُ اللَّهُ الرَّبَا وَيُزِيهِ الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ)

۳- زکات ورکولو سره د هر ډول مصیبت مخنیوی کوي : رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي : ((مَنْ أَدَّى زَكَاةَ مَالِهِ ذَهَبَ عَنْهُ شَرُّهُ))

ژباړه: چاچي د خپل مال زکات اداء کړی، نو مال یې د شر څخه به امن شو.

۴- د الله تعالی په لاره کې صدقه یو په اوه سوه چنده او له دې هم زیاته بدله لري : الله تعالی فرمایي : ((مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ))

د زکات د فرضیت
شرطونه کوم دي؟

د زکاة د فرضیت شرطونه : د زکات د فرضیت شرطونه په لاندې ډول دي.

۱- اسلام، ۲- عقل، ۳- بلوغ، ۴- آزادي، ۵- دومره مال ولري چې نصاب ته ورسېږي، ۵- پوروړی نه وي.

✓ په نابالغه ماشوم او لېوني که څه هم زکات نشته، خو د دوی اولیا او خپلوان باید د دوی مالونه په تجارت ورکړي او زکات ترېنه ورکړي.

✓ عايشې رضي الله عنها به هم د هغو کوچنيانو د مال زکات ورکاوه چې د هغې په سرپرستي کې به وه او مالونه به يې د نصاب حد ته رسېدلي وه.

✓ په لېوني هم زکات نشته خو د لېوني خپلوان هم باید که لېونی مال ولري او د چا څخه ورته پاته وي په تجارت واچوي او زکات ورڅخه ورکړي کله چې نصاب ته رسېدلی وي دا غوره خبره ده.

د زکات د صحت شرطونه : د زکات د صحت شرطونه په لاندې ډول دي :

- ۱- زکات اخیستونکی به مسلمان وي.
- ۲- د زکات ورکولو نیت به لري.
- ۳- د زکات مال باید د شریعت له خوا په ټاکل شویو ځایونو کې ولگول شي.
- ۴- زکات اخیستونکی شخص د مال مالک وگرځول شي.
- ۵- عاقل او بالغ کس به وي.

د نصاب شرطونه :

- ۱- له ضروري اړتیاوو څخه به زیات وي.
 - ۲- پر دغه مال به یو کال تېر شوی وي.
 - ۳- پر دغه نصاب به پور نه وي.
- ضروري اړتیاوي عبارت دي له : خوراک، څښاک، کور، موټر او

د زکات مالونه : اسلام په لاندې شيانو کې زکات لازم کړی

۱- سره زر او سپين زر

۲- فصلونه او مېوې

۳- د تجارت مالونه

۴- څاروی (حيوانات)

۵- معدنونه او رکاز

په سرو او سپينو زور کې زکات : د سرو زرو نصاب ۲۰ دیناره سره زر ۷،۵ تولي يا ۹۰ گرامه کېږي، په شل مثقلو کې به نیم مثقال ورکوي.

د سپين زرو نصاب ۲۰۰ شرعي درهمه ۵۲،۵ تولي يا ۶۳۰ گرامه کېږي، په ۲۰۰ شرعي درهمو کې پنځه درهمه زکات ورکوي.

آيا په زکات کې سره او سپين زر يو حای کېږي؟

✓ په دې هکله د فقهائو تر منځ د نظر د اختلاف شته ځيني وايي سره او سپين زر جلا جلا جنسونه دي يو له بل سره نشي يو حای کېدای.

✓ د امام ابوحنيفه په شمول ځيني نور فقهاء بيا وايي چې دواړه به قيمت شي او يو جنس به حساب شي او په اقل د نصابينو به عمل وشي او زکات به پکښي ورکړل شي.